

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Екатерина Иванова Михайлова,
преподавател в Нов български университет
професионално направление 3.6. Право

Относно конкурс за заемане на академичната длъжност доцент в НБУ, в професионално направление 3.6. Право, (наказателно право и наказателно право на Европейски съюз), обявен в ДВ бр. 83/22.10.2019 г., с кандидат гл. ас. д-р Ралица Светлозарова Костадинова.

Настоящото становище съм изготвила на основание определянето ми за член на Научно жури съгласно Заповед 3-РК-53/20.11.2019 г. на Ректора на НБУ относно обявения и описан по-горе конкурс. Становището е съобразено с изискванията на съществуващия Закон за развитие на академичния състав, изискванията на Правилника за приложение на закона и Наредбата за развитието на академичния състав в НБУ.

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет.

Кандидатът гл. ас. д-р Ралица Светлозарова Костадинова покрива, дори за по-голямата част от критериите по Закона за развитие на академичния състав и изискванията на Правилника за приложение на закона и Наредбата за развитието на академичния състав в НБУ, надхвърлят изискуемите показатели за минималните национални изисквания, както и задължителните условия на Нов български университет за заемане на академичната длъжност доцент. Общо кандидатът набира 1 330 точки, което надминава минималните изисквания (570 т.), особено в определени категории показатели, като група Г, Е, Ж, З и И.

II. Изследователска (творческа) дейност и резултати

Монографичният труд „УСЛОВНОТО ОСЪЖДАНЕ ПО БЪЛГАРСКОТО НАКАЗАТЕЛНО ПРАВО“, издател: Издателство на НБУ, 2019, ISBN 978-619-233-068-2, рецензенти: проф. д. ю. н. Антон Гиргинов и проф. д-р Веселин Вучков, редактор и коректор: доц. д-р Катрина Йочева е с обем 280 страници, бележките под линия са 603 бр., цитираната литература е от 172 заглавия на кирилица и 34 заглавия на латиница,

приложенията са 8 броя, в това число 5 таблици. Констатацията ми е, че цялостното оформление на работата, включително съдържанието, бележките под линия, цитиранията, списък на използваната литература, отговарят на утвърдените академични стандарти.

Монографията представлява първото всестранно и цялостно изследване на института на условното осъждане по действащото българско наказателно право, като за първи път се прави и систематично исторически-правен анализ на този институт. Така може да се проследят идеите на създателите на първия закон за условното осъждане в България от 1904 г. и последващото им развитие, което е повлияно и от различните политически режими, в които то е действало. Аргументирано представени са и споровете за прилагането на принципа на хуманизъм в наказателното право от една страна и опасенията за безнаказаност и злоупотреби при неговото прилагане. За историята на правото е особено ценно да види в тази монография развитието на института като приложно поле за видовете наказания, към които е относим, както и условията, при които то е било прилагано.

Изследването представлява задълбочен теоретичен анализ на условното осъждане като специфичен наказателноправен способ за противодействие на престъпността. Добре аргументирани и подплатени с доказателства са тезите, че причините, довели до създаването и действието на института са предоставянето на възможност за поправимост на осъденото лице, което да стане и без фактическо изтърпяване на наказанието лишаване от свобода. В същото време е изяснено, че условното осъждане е способ за осъществяване на наказателната отговорност. Тази отговорност според автора я откриваме в нетипичния път на нейното осъществяване – чрез режима на условното осъждане. Затова е направено и изясняването на понятието за условно осъждане като вид отлагане изпълнението на целия размер на наложеното наказание лишаване от свобода и поставяне на осъденото лице в изпитателен режим за определен период от време.

Като научни приноси бих открила:

- За пръв път в българската наказателноправна литература се прави всестранно и цялостно изследване на института на условното осъждане по действащото българско наказателно право;
- Направена е от кандидата периодизация на историческото развитие на правната уредба на условното осъждане в България, като по този начин се открояват спецификите на института в различните периоди – класически, социалистически и съвременен;
- Изясняването на института на условното осъждане при направена съпоставка със сходни институти, както и направеният системен анализ на съдебната практика във връзка с института на условното осъждане;
- За пръв път в българската наказателноправна литература предпоставките за условно осъждане са анализирани детайлно в три аспекта: историко-правен; правнонормативен и сравнителноправен;
- За пръв път в българската наказателноправна литература се анализира подробно изпитателния срок на условното осъждане, който е разгледан в три аспекта: историкоправно, сравнителноправно и с оглед на действащото законодателство;

- За пръв път е анализирано условното осъждане в контекста на алтернативите на лишаването от свобода в Европа и възможността за взаимно признаване на решения на пробация и алтернативни санкции в Европейския съюз.

Споделям научно-приложните приноси на автора, развити в Авторската справка за научните приноси, като бих отбелязала изрично:

- Предложението за нова и по-добра редакция на текста на чл. 1, ал. 2 от НК, която според мен е по-адекватна и би модернизирала наказателното законодателство;
- Предложението за замяна на израза „условно осъждане“ с израза „отлагане на изпълнението на наказанието“ като по-точен.

Кандидатът гл. ас. д-р Ралица Светлозарова Костадинова участва с 1 студия и 26 научни статии и доклади, с които не е участвала в процедурата за придобиване на научна и образователна степен „доктор“. Научните статии и доклади са публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или са публикувани в редактирани колективни трудове. Освен това тя има издадени и 3 учебника и учебни помагала в съавторство.

Посоченото по-горе показва висока продуктивна активност на кандидата, като публикациите са с насоченост в наказателното право и представляват задълбочени проучвания и анализи, които са публикувани в авторитетни издания за правна литература.

Кандидатът гл. ас. д-р Ралица Светлозарова Костадинова има:

- Цитирания в монографии и колективни токове с научно рецензиране – 15
- Цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране – 11

Този показател говори, че кандидатът е добре известен като автор, който анализира и публикува научни разработки.

Кандидатът е участвал в Проект „Студенски практики“, №BG0513PO001-3.306-0060, ОПРЧР, ЕСФ, като функционален експерт на департамент Право, май-юли 2013 г. и Проект BG05M20P001-2.002-0001 „Студентски практики – Фаза 1“, като академичен наставник, 2016-2018 г.

III. Учебна и преподавателска дейност

Кандидатът гл. ас. д-р Ралица Светлозарова Костадинова изпълнява всички критерии на НБУ за преподавателска натовареност, по всички показатели. Нейната преподавателска дейност започва през 2001 г. в НБУ след спечелен конкурс за асистент по наказателно право. Преминава постепенно през академичните длъжности старши и главен асистент. Води аудиторни и извънаудиторни курсове в магистърска програма Право и други програми в НБУ. След придобиване на образователна и научна степен доктор по наказателно право през октомври 2011 г. участва активно в усъвършенстване на програмите като предлага и разработва нови курсове в департамент „Право“ и департамент „Национална и международна сигурност“ на НБУ в областта на правото и противодействието на престъпността. През 2015 година въвежда в НБУ курсът Наказателно право на Европейския съюз.

Кандидатът е с пълно изпълнение на академичните задължения, работи в електронния обучителен модул „MOODLE – НБУ“. Организирана е провеждане на конференции, дискусии, публични лекции, цикъл лекции в български и чуждестранни лектори; създаване и ръководене на Кръжок по Наказателно право; организиране на събития за студенти, рецензент на докладите, отговорник за Алумни на НБУ; осигурени практики или стажове на студенти; многобройни участия на студентите извън НБУ и на национални състезания; участие като обучаем в програма за обучение – 2 обучения; участие като учител – в 2 обучения; участие в комисии към факултетите – 2 участия;

Средната оценка за удовлетвореност от анкетите на студентите е над 4.55 при максимална 5.00. Получила е грамота „Любим преподавател“ на Випуск 2013 г., програма Право.

IV. Административна и обществена дейност

Гл. ас. д-р Ралица Костадинова има участие в колективни органи на управление на НБУ: член е на департаментния съвет на департамент „Право“, директор на магистърска програма Право през периода 2004-2013 г. Била е член на Камисия по акредитация към Магистърски факултет за период от 5 години и член Библиотечен съвет на НБУ за период от 5 години.

Тя също така има и впечатляваща обществена активност: експертна дейност в областта на законодателството; член на Българската асоциация по криминология (БАК) от 2013 до сега; главен редактор на Юридическо списание на Нов български университет (Law Journal of NBU) от 2018 г. до сега; създател и член на редакционната колегия на Юридическо списание на НБУ (Law Journal of NBU) от 2005 г. до сега; Секретар на научното списание „Правен преглед“ – 2003-2005 г., Член на редакционната колегия на „Studies in the field of law and politics. Miscellanies“, издание на Факултета по право, администрация и икономика на Kujawy and Pomorze University in Bydgoszcz – от 2017 г. до сега, член на жури в Национално състезание по решаване на казус (наказателно право), организиран от ЕЛСА България, 2012 г., преподавател в Националния институт на правосъдието по тема „Транспортни престъпления“ през 2012 г. и 2014 г., научен ръководител на законодателно проучване на тема „Добри европейски практики за въздействие върху агресивното поведение по пътищата“, Народно събрание, 2016 г.

V. Лични впечатления от кандидата

Познавам кандидатът гл. ас. д-р Ралица Костадинова от работата си в департамент „Право“. Д-р Ралица Костадинова е един от активните членове на департамента, като освен с преподавателска дейност тя се занимава активно и с административна, и с обществена работа. Включва се в инициативите, които се организират от департамента, а и от други структури и звена на НБУ. Показва желание и стремеж за изпълнение на възложените ѝ задачи, а и често самата тя е инициатор за различни прояви. В последните няколко години с много страст и отдаденост работи с кръжока по наказателно право и подготовката на студентите за представянето им на състезанията. Не по-малко ценна е

дейността ѝ при организирането на събития за студенти, преподаватели, а и като отговорник за Алумни на НБУ.

VI. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

Постиженията на гл. ас. д-р Ралица Костадинова в научноизследователската и учебно-преподавателската дейност, както и нейните личностни качества и обществена ангажираност, ми дават основание да изразя категорично положително становище относно нейната кандидатура в конкурса. С оглед на това отправям предложение до Научното жури да вземе положително решение и Академичният съвет на НБУ да избере гл. ас. д-р Ралица Светлозарова Костадинова на академичната длъжност „доцент“ на Нов български университет в професионално направление 3.6. Право (Наказателно право и Наказателно право на ЕС).

Проф. д-р Екатерина Михайлова